

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเรื่องพัฒนาการของหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการแกะสลัก ในหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มีลักษณะการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 2 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์จากเอกสาร และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ลักษณะ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการแกะสลักโดยมีขั้นตอนศึกษาเอกสาร ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารจากหอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ หอสมุด มหาวิทยาลัย ต่าง ๆ หอสมุดคุรุสภา หอสมุดสถาบันราชภัฏ หอสมุดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หอสมุดกรมอาชีวศึกษา หอสมุดสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ หอสมุดคณะครุศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารต่าง ๆ ได้แก่ จดหมายเหตุ ตำรา ระเบียบ การ คู่มือการศึกษา หลักสูตรการศึกษา วารสารและเอกสารอื่น ๆ

1.2 คัดเลือกเอกสาร ผู้วิจัยได้พิจารณาความเชื่อถือได้และความถูกต้องของเอกสารแต่ละฉบับ ด้วยเกณฑ์การพิจารณาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งแยกเป็น 2 เกณฑ์ คือ เกณฑ์การพิจารณาภายนอก (External Criticism) ซึ่งมุ่งพิจารณาที่มาของเอกสาร ผู้เขียนเอกสารนั้น ๆ และเกณฑ์การพิจารณาภายใน (Internal Criticism) ซึ่งมุ่งพิจารณาถึงความหมายของเอกสารว่าชัดเจนเพียงใดในการคัดเลือกเอกสารนี้ ผู้วิจัยได้ยึดรายละเอียดตามเกณฑ์ที่ ออร์พินธ์ ดันธนะสกุชต์ (2521 : 29-30) ได้ดัดแปลงมาจากเกณฑ์พิจารณาของ แวน ดาเลน (Van Dalen, 1962 : 183-187) ดังนี้

ก. เกณฑ์การพิจารณาภายนอก จะพิจารณา 5 เรื่อง คือ

- 1) แหล่งที่มาของเอกสาร เป็นแหล่งเชื่อถือได้หรือไม่
- 2) ใครเป็นผู้เขียนเอกสาร

3) เป็นเอกสารต้นฉบับ ฉบับคัดลอกฉบับปรับปรุง ถ้าเป็นฉบับคัดลอกหรือฉบับแก้ไขต้องมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นหรือไม่ และสามารถสืบค้นหาแหล่งอ้างอิงหรือไม่

4) เอกสารนั้นเผยแพร่เมื่อใด

5) เอกสารนั้นมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่อย่างไร

ข. เกณฑ์การพิจารณาภายใน จะพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ 4 เรื่อง คือ

1) ผู้เขียนเอกสารนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีความสามารถ ในสิ่งที่เขียนหรือไม่

2) ผู้เขียนเอกสารนั้น มีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้หรือไม่ เช่น เขียนจากบันทึกหรือเขียนจากความทรงจำ

3) ในเอกสารนั้นมีความตั้งใจจะบิดเบือนความจริง หรือมีความคิดส่วนตัวของผู้เขียนเอกสารหรือไม่

4) เอกสารฉบับนั้นสื่อความชัดเจนหรือไม่ และข้อความในเอกสารนั้นมีความหมายอย่างไร

5) จากเกณฑ์ที่กำหนดผู้วิจัยพิจารณาเอกสารแต่ละฉบับที่ได้คัดเลือกไว้วิธีการ ดังกล่าวทำให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ ทั้งนี้เพราะได้ลอคคิตของผู้สร้างหลักฐานและข้อมูล ตลอดจนความสำคัญของผู้วิจัย ผู้วิจัยพิจารณาเอกสารแต่ละฉบับดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 การคัดเลือกเอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์พัฒนาการของหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาการแกะสลัก

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
กลุ่มประวัติศาสตร์										
1. ชุนซำง ชุนแฉน	ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	สุนทรภู่	คัดลอก	2510	แบบเรียน	นักกวี	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีต (หน้า 48)
2. สังข์ทอง	ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	รัชกาลที่ 2	ต้นฉบับ	2508	แบบเรียน	นักกวีและพระมหากษัตริย์ของไทย	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีต (หน้า 43)
3. ประวัติศาสตร์สังคมไทย	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	เฉลิม จันปรมพงศ์ และคณะ	ต้นฉบับ	2520	ช่วยเป็นเอกสารประกอบการศึกษา	อาจารย์ผู้สอนและนักเขียนประวัติศาสตร์ไทย	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารเผยแพร่ประวัติศาสตร์ของไทยในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตถึงสมัย ซึ่งถือเป็นมรดกของไทย (หน้า 36, 37)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
4. ประวัติศาสตร์ไทย สมัย 2352-2453 ตอนที่ 1 ด้านสังคม	หอวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	ชัย เรืองศิลป์	ต้นฉบับ	2517	เอกสารประกอบการศึกษา	นักเขียนประวัติศาสตร์ไทย	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่บันทึกเรื่องราวในด้านสังคมของคนไทยในอดีตตั้งแต่ พ.ศ.2352-2453 ซึ่งกล่าวถึงความเป็นอยู่ของไทย ซึ่งค้นหามาจากพงศาวดารต่าง ๆ สยามประเภท พระราชวิจารณ์รัชกาลที่ 1 และอื่น ๆ (หน้า 54)
5. พระบรมราชินี กรุงรัตนโกสินทร์	หอวิทยบริการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต	ณัฐฉาน สุทธิสงคราม	ต้นฉบับ	2515	เพื่อรวบรวมพระราชินีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และเป็นเอกสารอ่านประกอบ	นักเขียนประวัติศาสตร์ไทย	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่รวบรวมราชินีของไทยในรัชสมัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งมี 7 พระองค์ กล่าวถึงความสำคัญและความสามารถของแต่ละพระองค์ (หน้า 3, 44)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
6. บันทึกเรื่องความรู้อย่างต่าง ๆ	หอสมุดแห่งชาติ	สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์	ต้นฉบับ	2521	เอกสารอ่านประกอบ	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่บันทึกเรื่องต่าง ๆ เกือบเล็กน้อยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย (หน้า 38, 41)
7. ชีวิตความเป็นอยู่ในกรุงสยามในทัศนะของชาวต่างประเทศระหว่าง พ.ศ.2383-2384	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	ลินจง สุวรรณโกคิน	ต้นฉบับ	2525	เผยแพร่ความเป็นอยู่ของคนไทย	นักเขียน	บันทึกและความทรงจำ	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารแปลจากเรื่อง Narrative of a Residence in Siam กล่าวถึงการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ณ นครหลวงแห่งราชอาณาจักรสยาม พร้อมคำอธิบายขนบธรรมเนียมและประเพณี และกฎหมายของชาวสยาม สมัยปัจจุบัน โดยกรมศิลปากรจัดพิมพ์ขึ้น (หน้า 39)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
8. แนวพระราชดำริแก้รัชกาล	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	ต้นฉบับ	2527	เป็นคู่มือครู และนักเรียนที่ศึกษาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และความมั่นคงของประเทศ	ข้าราชการประจำ กระทรวงศึกษาธิการ	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงพื้นฐานทางประวัติศาสตร์รัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 9 พระบรมราชโองการ โดยรวบรวมจากเอกสารในรัชกาลต่าง ๆ (หน้า 3, 4, 39)
9. ประวัติ-ศาสตร์ธนบุรี - รัตนโกสินทร์	หอสมุดแห่งชาติ	สำนัก เมืองวงษ์	ต้นฉบับ	2518	เป็นเอกสารอ่านประกอบการศึกษา	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่การค้าและประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์ (หน้า 36)

สส. วิทยาลัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
10. บันทึกเรื่องเมืองสยาม	หอสมุดแห่งชาติ	สมพงษ์ เดชเกรียงไกร	ต้นฉบับ	2526	เป็นเอกสารอ่านประกอบ	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงลักษณะต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีตจนถึงปัจจุบันการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษา (หน้า 49)
11. ชีวิตชาวไทยสมัยก่อน	หอสมุดแห่งชาติ	เสฐียรโกเศศ	ต้นฉบับ	2510	เป็นเอกสารอ่านประกอบและศึกษาเพิ่มเติม	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนไทยในอดีตเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของคนไทยทุกระดับชั้น (หน้า 38, 40, 47)
12. ประวัติศาสตร์ไทย	หอสมุดแห่งชาติ	เสถียร ศุภโสภณ	ต้นฉบับ	2519	เป็นเอกสารอ่านประกอบและศึกษาเพิ่มเติม	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และการดำเนินชีวิตของคนไทยในสมัยต่าง ๆ (หน้า 35, 36, 39)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
13. ชีวิตและงานของสุนทรภู่	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	สมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ	ต้นฉบับ	2518	เผยแพร่ชีวิตและชีวประวัติของสุนทรภู่	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงชีวิตและงานประพันธ์ต่างๆ ของสุนทรภู่ที่ประพันธ์ขึ้นในในขณะที่ยังดำรงชีพอยู่ (หน้า 49)
กลุ่มการศึกษา 14. การปฏิรูปการศึกษาในรัชกาลที่ 5	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	วุฒิชัย มุลศิลป์	ต้นฉบับ	2516	เพื่อเผยแพร่เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในรัชกาลที่ 5 ให้นิสิต นักศึกษาได้ค้นคว้า	นักเขียน และ นิสิตปริญญาโทในวิชาประวัติศาสตร์คนแรกของวิทยาลัย วิชาการศึกษาประสานมิตร	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเรื่องค้นคว้ารวบรวม กล่าวถึง เรื่องการศึกษาของไทย ก่อนรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปฏิรูปการศึกษา การจัดการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการศึกษา (หน้า 37)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก				เกณฑ์ภายใน					หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
15. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2453-2507	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	กระทรวงศึกษาธิการ	ต้นฉบับ	2507	เป็นที่ระลึกในวันครบเจ็ดสิบสองปีของกระทรวงและเผยแพร่ผลงานของกระทรวงศึกษาธิการ	ข้าราชการประจำกระทรวงศึกษาธิการ	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติและผลงานของแต่ละกรม ตั้งแต่ก่อนการตั้งกระทรวง การเริ่มงานการศึกษา การขยายงานการศึกษา แผนการศึกษาชาติ การบริหารราชการ และอื่น ๆ (หน้า 3, 54)
16. การศึกษาของชาติ	หอวิชาวุธจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	แจ่ม สุนทรเวช	ต้นฉบับ	2513	เป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาของไทย	นักเขียน นักวิชาการ	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่เผยแพร่การศึกษาของไทยในอดีตแต่ละยุคแต่ละสมัย (หน้า 51,55)
17. การศึกษากับสังคม	หอสมุดแห่งชาติ	สิทธิชัย ธาดานิมิตร	ต้นฉบับ	2524	เป็นเอกสารอ่านประกอบ	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงการศึกษาของไทยในอดีตและการดำรงชีวิตของคนไทยสมัยต่าง ๆ (หน้า 1)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
กลุ่มศิลปวัฒนธรรม										
18. 49 ราชนิไทย	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	พิมานแจ่มจรัส	ต้นฉบับ	2508	เอกสารอ่านประกอบการศึกษา	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่บรรยายถึงพระราชินีพระองค์ต่าง ๆ ของรัชกาลต่าง ๆ กล่าวถึงความสามารถของราชินีแต่ละพระองค์
19. เรื่องในรัชกาลที่ 5	หอสมุดแห่งชาติ	หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศสมัยดิสกุล	ต้นฉบับ	2508	เป็นเอกสารอ่านประกอบ	นักเขียน	ความทรงจำ	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพระบรมมหาราชวังในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 (หน้า 3, 44)
20. สตรีไทย	ห้องสมุดคุรุสภา	คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ	ต้นฉบับ	2516	ให้รู้จักบทบาทและความเป็นอยู่สตรีไทย	ผู้ทำงานด้านสตรีของไทย	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงบทบาทและความเป็นอยู่ของสตรีไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (หน้า 37, 46)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
21. พระสมมเอก	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	สมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ	ต้นฉบับ	2525	เอกสารอ่านประกอบเพื่อได้รู้จักพระสมมในรัชกาลที่ 5	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่รวบรวมพระสมมเอกในรัชกาลที่ 5 หลายพระองค์ กล่าวถึงความสามารถของแต่ละพระองค์ (หน้า 36)
22. จดหมายเหตุงานพระบรมศพรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 7 และจดหมายเหตุพระราชพิธีลงสรง	หอสมุดแห่งชาติ	ยืมบัณฑิตยสถาน	คัดลอก	2535	เผยแพร่งานพระราชพิธีพระบรมศพ รัชกาลที่ 1 - รัชกาลที่ 7	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่บรรยายถึงพระราชพิธีต่าง ๆ ในงานพระบรมศพของรัชกาลที่ 1 ถึง รัชกาลที่ 7 และพิธีลงสรงของรัชกาลต่าง ๆ (หน้า 46, 47)
23. นางนพมาศหรือ คำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์	หอสมุดแห่งชาติ	กรมศิลปากร	คัดลอก	2513	เผยแพร่	เป็นพระสมมเอกของสมเด็จพระร่วงเจ้า	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงเรื่องมนุษยชาติภาษาต่าง ๆ บทสรรเสริญ พระเกียรติสมเด็จพระร่วงเจ้า หน้าที่ราชการฝ่ายในและอื่น ๆ (หน้า 34)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
24. มรดกไทย	หอวิชาวุธจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ลาวัญย์ ไซตามระ	ต้นฉบับ	2536	เผยแพร่มรดกไทย	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงมรดกในด้านต่าง ๆ ของไทยทั้งด้านการศึกษาการเป็นโรงเรียนให้การศึกษาในระดับต่าง ๆ ของไทย ผลไม้และอื่น ๆ (หน้า 57)
25. รัตเกล้า	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	ลาวัญย์ ไซตามระ	ต้นฉบับ	2506	เผยแพร่	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารรวบรวมสารคดีชีวิตของผู้หญิงซึ่งมีคุณสมบัติต่าง ๆ กัน และกล่าวถึงสตรีที่มีความสามารถแตกต่างกันทุกระดับชั้น (หน้า 3, 43, 44, 45)
26. เครื่องสวดและการจัดดอกไม้ของไทย	ห้องสมุดสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ	วิทย์ พิณคันเงิน	ต้นฉบับ	2505	เผยแพร่งานดอกไม้สวดและเครื่องสวดของไทย	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารเผยแพร่งานเครื่องสวดของไทยในอดีตและงานการจัดดอกไม้ของไทยในอดีต (หน้า 3, 42)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก				เกณฑ์ภายใน					หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
27. ชีวิตไทย : ช่างสิบหมู่	หอวิทยบริการ สถาบันราชภัฏ สวนดุสิต	วิทย์ พินคินเงิน	ต้นฉบับ	2525	เผยแพร่ชีวิตไทย และช่างไทยใน อดีต	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารบันทึก ความเป็นอยู่ของคนไทย และช่างไทยในอดีตจนถึง ปัจจุบัน (หน้า 41)
28. ช่างไทยสิบ หมู่	หอสมุดแห่งชาติ	วิทย์ พินคินเงิน และจุลทัศน์ พญาทรานนท์	ต้นฉบับ	2515	เผยแพร่และให้ รายละเอียด ช่างไทยสิบหมู่	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่เผยแพร่ ช่างต่าง ๆ ของไทย ในอดีตจนเปลี่ยนแปลง ไปเรื่อย จนถึงปัจจุบัน (หน้า 68)
29. มรดกไทย	หอวิทยบริการ สถาบันราชภัฏ สวนดุสิต	วิบูลย์ ลีสุวรรณ	ต้นฉบับ	2525	เพื่อให้เห็นคุณค่า ของศิลป วัฒนธรรมของ ไทยทั้งด้าน รูปแบบและ เนื้อหา	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึง ศิลปต่าง ๆ ของไทยเช่น หม้อดินเผา ตุ๊กตาไทย หุ่นไทย สายประดับมุก เครื่องถม เครื่องเงิน ศิลป จากใบตอง หนังใหญ่ หนัง ดนตรี และอื่น ๆ (หน้า 34)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
30. วัฒนธรรมไทยทางประวัติศาสตร์ศิลป์	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	คณะกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ	ต้นฉบับ	2497	เพื่อแสดงว่าหญิงไทยมีฝีมือประณีตศิลป์	ปฏิบัติงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาตินักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงการจัดดอกไม้สดแบบต่าง ๆ (หน้า 44, 47)
31. ผู้หญิงระดับยอด	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	สาวณีย์โชติามระ	ต้นฉบับ	2525	เพื่อเผยแพร่ให้รู้ว่าหญิงไทยมีอยู่ไม่น้อยที่มีคุณสมบัติดีเด่นซึ่งเป็นได้ทุกระดับชั้น		บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงความสามารถที่โดดเด่นของสตรีไทย ในอดีตที่สร้างชื่อเสียงและแสดงความสามารถให้คนส่วนมากเห็นทั้งด้านการฝีมือ การแพทย์ ตำรวจ และอื่น ๆ (หน้า 39)
32. เจ้าจอมหม่อมพระราชวงศ์สดับในรัชกาลที่ 5	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	ทูนแสงสุตะบุตร	ต้นฉบับ	2526	เผยแพร่ในงานพระราชทานเพลิงศพเจ้าจอมหม่อมราชวงศ์สดับในรัชกาลที่ 5	ผู้รวบรวม	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงพระราชประวัติและการดำเนินชีวิตในเรื่องต่าง ๆ ของเจ้าจอมหม่อมราชวงศ์สดับ ในรัชกาลที่ 5 ในระหว่างที่ยังดำรงพระชนม์ชีพอยู่ (หน้า 45)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
33. ชื่นชมรัตน์ โกลินทร์สืบสานวัฒนธรรมไทย	หอวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ท่านผู้หญิงมณีรัตน์ บุนนาค	ต้นฉบับ	2537	เผยแพร่กรุงรัตนโกสินทร์ในแง่ต่าง ๆ	ผู้รวบรวมและผู้มีประสบการณ์ทางด้านวัฒนธรรมไทย	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเรื่องที่กล่าวถึงสถานที่และการดำเนินชีวิตของชาวไทยในสมัยรัตน-โกสินทร์ (หน้า 2)
34. นารีผู้มีคุณ	ห้องสมุดคุรุสภา	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ต้นฉบับ	2529	คู่มืออ่านประกอบ	ผู้ดำเนินงานและรวบรวมเรื่องต่าง ๆ ในสำนักนายกรัฐมนตรี	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเรื่องที่กล่าวถึงสตรีหลายคนที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (หน้า 39)
35. มรดกสยาม	หอสมุดแห่งชาติ	อรุณ เวชสุวรรณ	ต้นฉบับ	2521	คู่มืออ่านประกอบ	นักเขียน	บันทึก	ไม่มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงวัฒนธรรมต่าง ๆ ของไทยและมรดกวัฒนธรรมของไทย เช่น วิชาการต่าง ๆ ที่ไปมีชาติอื่นเหมือนเช่น วัด ละคร ดนตรี รูปเขียน ดอกไม้ และอื่น ๆ (หน้า 2, 35, 51)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เอกสาร	เกณฑ์ภายนอก					เกณฑ์ภายใน				หมายเหตุ
	แหล่งที่มาของเอกสาร	ผู้เขียน	ลักษณะเอกสาร	ปีที่เผยแพร่	วัตถุประสงค์ของการเผยแพร่	ความสามารถของผู้เขียน	เขียนจากบันทึกหรือความทรงจำ	มีความคิดเห็นส่วนตัว	สื่อความชัดเจนหรือไม่	
36. ราชบัณฑิตยสถาน	หอสมุดแห่งชาติ	สุนทรภู่	คัดลอก	2481	แจกในงานศพของนายวุฒิปิยะเสน	นักกวี	ความทรงจำ	มี	ชัดเจน	- เป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นจากความฝันของสุนทรภู่เมื่อปี พ.ศ.2385 กรมศิลปากรพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2481 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องชีวิตของสุนทรภู่ ลีงก่อสร้างต่าง ๆ และความเป็นอยู่ของคนไทยในสมัยนั้น (หน้า 49)
37. ตำราการจัดดอกไม้สด และการประดิษฐ์ของชำร่วย รวมทั้งการจัดดอกไม้แห้ง การควั่นปอกผลไม้ การแกะสลักผักต่างๆ	หอวิทยบริการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	ม.ร.ว.สอิ่งมาศ นวรัตน์	ต้นฉบับ	2512	คู่มือประกอบการศึกษา	ผู้มีฝีมือทางด้านศิลปประดิษฐ์	ความทรงจำ	มี	ชัดเจน	- เป็นเอกสารที่กล่าวถึงศิลปประดิษฐ์ต่าง ๆ ทั้งการจัดดอกไม้สด ดอกไม้แห้ง การแกะสลักผักผลไม้ การประดิษฐ์ของชำร่วย (หน้า 69)

จากตารางที่เสนอไว้ 37 รายการ ผู้วิจัยเลือกมาเนื่องจากเป็นเอกสารที่ควรนำมาพิจารณาเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ได้รวมถึงจดหมายเหตุต่าง ๆ วารสาร และเอกสารอื่นที่มีอีกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากนำมาประกอบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เอกสารทั้ง 37 รายการเมื่อใช้เกณฑ์การคัดเลือกเอกสารพบว่าเอกสารจำนวน 37 รายการเป็นเอกสารที่ได้จากห้องสมุดของสถาบันต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้เป็นเอกสารต้นฉบับที่มีการเผยแพร่มาเป็นเวลานานซึ่งถือเป็นแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source) จึงเชื่อได้ว่าเอกสารนี้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งยังมีเอกสารบางฉบับเป็นเพียงการรวบรวมมาเท่านั้นแต่เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีความสามารถเฉพาะด้านโดยเรียบเรียงจากเอกสารอื่นที่มีคุณค่าในแต่ละเรื่องที่มีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะไม่สามารถค้นหาเอกสารต้นฉบับเดิมได้ แต่ผู้วิจัยเชื่อถือในความสามารถของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านที่จัดทำเอกสารฉบับต่าง ๆ นี้ขึ้นมา

เกณฑ์ภายในที่ใช้ในการพิจารณาเอกสาร 37 รายการเอกสารที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนไม่มีศัพท์เฉพาะที่ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนได้ถึงแม้บางฉบับจะสอดแทรกความทรงจำหรือแนวคิดของผู้เขียนเข้าไปบ้าง ซึ่งเป็นแนวคิดต่าง ๆ ที่ผู้เขียนสอดแทรกเข้าไปนั้นเป็นแนวคิดที่ตีความเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อชนรุ่นหลังเป็นอย่างมาก

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารต่าง ๆ แล้วนำเสนอในเรื่องการพัฒนาวិชาการแกะสลักตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นความเรียงในบทที่ 3 โดยแบ่งเป็นแต่ละยุค คือ

- ยุคก่อนหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ.1907 ถึง พ.ศ.2496
- ยุคหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ.2497 ถึง พ.ศ.2525
- ยุควิชาการแกะสลักเฟื่องฟู ระหว่าง พ.ศ.2526 ถึง พ.ศ.2539

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยมีลำดับขั้นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองมีลักษณะเป็นแนวคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสามารถซักถามเพิ่มเติมจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลอย่างครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 3 ชุด คือ

- แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและสลัก
- แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 สำหรับการสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนวิชาการและสลักและหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าแผนกคหกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา
- แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 3 สำหรับการสัมภาษณ์นักอาชีพและสลักในสถานประกอบการโรงแรมและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและสลักในต่างประเทศ

2.3 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากผู้ที่สามารถติดต่อได้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและสลัก ได้แก่

2.3.1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแกะสลัก โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ

- เป็นบุคคลที่ได้รับการสืบทอดวิชาการแกะสลักมาจากผู้ที่มีความสามารถทางด้านการแกะสลักเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป
- เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเผยแพร่งานด้านวิชาการแกะสลัก ตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป
- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการแกะสลักที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) จากผู้ที่เคยถ่ายทอดวิชาการแกะสลักจำนวน 10 คน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก ก.)

2.3.2 ผู้เกี่ยวข้องกับวิชาการแกะสลัก ได้แก่ อาจารย์ที่สอนวิชาการแกะสลักและหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าแผนกคหกรรมศาสตร์ สำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาการแกะสลัก ใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ

- มีประสบการณ์ทางด้านการสอนวิชาการแกะสลักมาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- เป็นอาจารย์ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาการแกะสลักในหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา

ครูอาจารย์ที่สอนวิชาการแกะสลักในสถาบันอุดมศึกษา มีดังนี้

1) สถาบันราชภัฏที่เปิดสอนหลักสูตรคหกรรมศาสตร์มีทั้งหมด 25 แห่ง ซึ่งสถาบันราชภัฏแบ่งตามกลุ่มสถาบัน 8 กลุ่ม คือ

- กลุ่มล้านนา มี 4 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ เชียงราย สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏลำปาง สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์
- กลุ่มพุทธชินราชมี 2 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
- กลุ่มอีสานเหนือมี 3 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ มหาสารคาม สถาบันราชภัฏเลย สถาบันราชภัฏสกลนคร
- กลุ่มอีสานใต้มี 2 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ สุรินทร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
- กลุ่มศรีอยุธยา มี 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ ฉะเชิงเทรา สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี สถาบันราชภัฏเพชรบุรีพิทยาลงกรณ์ สถาบันราชภัฏ เทพสตรี สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- กลุ่มทราวดีมี 2 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- กลุ่มทักษิณมี 1 สถาบัน คือ สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช
- กลุ่มรัตนโกสินทร์มี 6 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏ จันทรเกษม สถาบันราชภัฏธนบุรี สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนคร สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (ที่มา : สถิติการศึกษา ปี 2538 สำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏ)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ 2 ขั้นตอน หรือที่เรียกว่าการ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามที่สภาสถาบันราชภัฏ ได้แบ่งไว้แล้ว จับสลากจากกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ ของสถาบันทั้ง 8 กลุ่มมากลุ่มละ 1 สถาบัน ได้ 8 สถาบัน คือ

- กลุ่มล้านนา ได้แก่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- กลุ่มพุทธชินราช ได้แก่ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
- กลุ่มอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏสกลนคร
- กลุ่มอีสานใต้ ได้แก่ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
- กลุ่มศรีอยุธยา ได้แก่ สถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา

- กลุ่มทราวดี ได้แก่ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- กลุ่มทักษิณ ได้แก่ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
- กลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้แก่ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

2) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีสถาบันที่เปิดสอนหลักสูตร
คหกรรมศาสตร์อยู่ 6 แห่ง คือ

- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิค-
กรุงเทพ
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตตาก
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้

(ที่มา : รายงานประจำปี 2538 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

โดยการใช้อัตราส่วน 1 : 3 ได้ 2 สถาบัน และจับสลากขึ้นมา ได้แก่

- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช

3) วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตร
คหกรรมศาสตร์มีทั้งหมด 33 แห่ง (ที่มา : ทำเนียบสถาบันกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษา-
ธิการ)

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

โดยการใช้อัตราส่วน 1 : 3 จะได้ 11 สถาบันและจับสลากขึ้นมา ได้แก่

- วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา
- วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
- วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา
- วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต

- วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์

หัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าแผนกคหกรรมศาสตร์ที่เปิดสอนหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสถาบันเดียวกับอาจารย์ผู้สอนวิชาคหกรรมศาสตร์ ได้แก่

- สถาบันราชภัฏ 8 สถาบัน ได้แก่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏนครราชสีมา สถาบันราชภัฏจະเชิงเทรา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 2 สถาบัน ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตโชติเวช

- วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา 11 สถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจະเชิงเทรา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์

2.3.3 นักอาชีพแกะสลักที่ประกอบอาชีพแกะสลัก ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) ในสถานประกอบการโรงแรมที่มีชื่อเสียงและมุ่งเผยแพร่งานการแกะสลักในกรุงเทพมหานคร (นิตยสารงานฝีมือ, 2532) ที่ส่งพนักงานแกะสลักเข้าประกวดการแข่งขันแกะสลักที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดประกวดขึ้น โรงแรมละ 1 คน จำนวน 8 โรงแรม ได้แก่

- โรงแรมรอยัลออร์คิด
- โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า
- โรงแรมดุสิตธานี
- โรงแรมฮิลตัน
- โรงแรมโอเรียนเต็ล
- โรงแรมแอมบาสซาเดอร์
- โรงแรมโนโวเทล
- โรงแรมแข่งการ์ลีล่า

ผู้ที่มีความสามารถนำวิชาการแกะสลักไปเผยแพร่ในต่างประเทศ โดยได้รับข้อมูลและรายชื่อจากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จำนวน 5 คน รวมเป็น 13 คน รวมประชากรที่สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 65 คน

2.4 การเตรียมแนวสัมภาษณ์ และสร้างคำถาม โดยศึกษาภูมิหลังและบทบาทของผู้ให้สัมภาษณ์ สร้างคำถามปลายเปิดที่มีลักษณะของแต่ละบุคคลแต่มีเนื้อหาและทิศทางร่วมกัน เพื่อให้การสัมภาษณ์ทั้งหมดมีเอกภาพที่จะนำไปตอบคำถามของการวิจัย

2.5 ตัวประเด็นเรื่องที่จะสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแยกประเภทของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งพิจารณาหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ แล้วตั้งเป็นขอบเขตการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะกว้าง ๆ ครอบคลุมเนื้อหาที่ศึกษาและสร้างคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด

1) ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสร้างเนื้อหาต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น อายุ เพศ สถานที่จบการศึกษา ฯลฯ
- สภาพของการจัดการศึกษา เช่น วัตถุประสงค์ของวิชาการแกะสลัก เนื้อหาของวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค
- แนวทางในการจัดการศึกษาในอนาคตและแนวทางในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมด้านการแกะสลัก

2) อาจารย์ผู้สอนวิชาการแกะสลักและหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าแผนกคหกรรมศาสตร์ผู้วิจัยสร้างเนื้อหาต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น อายุ เพศ สถานที่จบการศึกษา ฯลฯ
- สภาพของการจัดการศึกษา เช่น วัตถุประสงค์ของวิชาการแกะสลัก เนื้อหาของวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค
- แนวทางในการจัดการศึกษาในอนาคตและแนวทางในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมด้านการแกะสลัก

3) นักอาชีพแกะสลักและผู้เผยแพร่วิชาการแกะสลักในต่างประเทศ
ผู้วิจัยสร้างเนื้อหาต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์ดังนี้

- ภูมิหลังของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น อายุ เพศ สถานที่จบการศึกษา ฯลฯ
- สภาพปัจจุบันของคนไทยและคนต่างชาติที่ให้ความสนใจวิชาการแกะสลัก
- แนวทางในการจัดการศึกษาในอนาคตและแนวทางในการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมด้านการแกะสลัก

2.6 การตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิคือ

รองศาสตราจารย์มณีรัตน์ จันทนะผะลิน อาจารย์ประจำสาขาศิลปประดิษฐ์ โปรแกรม คหกรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวริภา จิตชัย ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต

อาจารย์โสภภาพรรณ อมตะเดชะ อาจารย์ประจำสาขาศิลปประดิษฐ์ โปรแกรมคหกรรมศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้มีความเที่ยงในเนื้อหา และได้นำผลและคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 แบบแล้วนำไปดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนต่อไป

2.7 การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์แล้วเขียนเป็นความเรียง

3. การเรียบเรียงและสรุปผลการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารนำมาคัดเลือกและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำเสนอเป็นความเรียง และนำเสนอข้อมูล ตามลำดับโดยแบ่งออกเป็น 5 บทคือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย แนวคิดในการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 3 พัฒนาการของวิชาการแกะสลัก

ยุคที่ 1 ก่อนหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ.1907 ถึง พ.ศ.2496

ยุคที่ 2 หลักสูตรคหกรรมศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ.2497 ถึง พ.ศ.2525

ยุคที่ 3 วิชาการแกะสลักเฟื่องฟู ระหว่าง พ.ศ.2526 ถึง พ.ศ.2539

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่สอนวิชาการแกะสลักและหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้าแผนกคหกรรมศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเรียนการสอนวิชาการแกะสลัก นักอาชีพแกะสลักที่ประกอบการในสถานประกอบการ โรงแรมและผู้เผยแพร่วิชาการแกะสลักในต่างประเทศ

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย